

СТАНОВИЩЕ

от Доц. д-р Даниела Веселинова Попова, д.м.,

Медицински университет – София, УМБАЛ „Царица Йоанна – ИСУЛ”, Отделение по ендокринология и болести на обмяната за лечение на метаболитни нарушения, ККФТ,

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор' в област на висше образование 7 „Здравеопазване и спорт”, професионално направление 7.1 „Медицина” по научна специалност 01.03.37 обща хирургия,

съгл. Заповед № 2502 / 17.11.2015 на Ректора на МУ-Плевен за състав на научното жури и Протокол на АС №26/ 16.11.2015 г.

Автор: Д-р Тони Иванов Стоянов

Форма на докторантурата: самостоятелна подготовка

Катедра: „Пропедевтика на хирургическите болести”, МУ - Плевен

Тема: ”Клинично проучване на резултатите от хирургичното лечение при пациенти с болестно затлъстяване оперирани с хирургичната техника билиопанкреатична деривация с дуоденално превключване”

Научен ръководител: Доц. д-р Пенчо Тончев, д.м., МУ – Плевен, Катедра „Пропедевтика на хирургическите болести”, МУ – Плевен

Научен консултант: Проф. д-р Педро Каскалес Санчес

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният комплект материали на хартиен /електронен носител на д-р Тони Иванов Стоянов е в съответствие с Правилник за развитие на академичния състав в МУ-Плевен и процедурата за придобиване на ОНС „доктор“ в МУ – Плевен и включва изискуемите документи.

Д-р Тони Стоянов завършва медицина във ВМИ Плевен през 1990 г., след което специализира хирургия в Университетска болница - Плевен, като от 1995 г. до 2009 г. работи като хирург и хоноруван асистент в I хирургична клиника. Има 2 мисии в Афганистан като шеф на хирургичен екип в испанска военна болница през 2007 и 2008 г. От 2009 г. работи в Университетска болница в Албасете, Испания, а от 2013 г. е консултант в Клиниката по обща хирургия във Виляробредо, Испания.

В реализираното досега професионално и започнато академично развитие на д-р Стоянов определено проличава стремеж към повишаване на професионалната квалификация и разширяване на научните познания в областта на хирургията. Специализирал лапароскопска и колоректална хирургия в Ашкелон, Израел през 1997 и 1998 г., има многократни специализации по жлъчно-чернодробна и панкреатична хирургия във Франция –болниците Кушен и Пол Брюс в Париж, проведени курсове по лапароскопска хирургия в Лондон и Страсбург, участие в курсове и симпозиуми по

панкреасна, хепато–билиарна и лапароскопска хирургия. В последните две години насочва интересите си към тироидна и бариатрична хирургия, за които провежда специализации в Испания. Има 24 публикации в списания и участия в конгреси и конференции в България и чужбина. Член на Eurosurgey, Българското хирургическо дружество, Испанската асоциация на хирурзите и Медицинската колегия в Албасете, Испания.

Зачислен е за докторант на самостоятелна подготовка през 2013 г. в Катедра по пропедевтика на хирургичните болести на МУ – Плевен. Събраният клиничен материал е от пациенти на Секцията по ендокринна и бариатрична хирургия на Университетска болница Албасете, Испания, като докторантът д-р Стоянов е представил необходимите документи за достоверността на проведените проучвания съгл. чл. 42 ал. 5 на ПРАС на МУ Плевен. Освен това с решение на АС на МУ Плевен за научен консултант на дисертационния труд е назначен проф. Каскалес - Санчес от Албасете. Във връзка с дисертационния труд е представил 4 публикации в списания и сборници по темата, от които 2 под печат, както и има изнесени 3 доклада на международни и национални конгреси. Представените постижения в клиничната хирургична практика и научно-изследователската област очертават тенденция и перспектива за системно и задълбочено професионално и научно развитие на докторанта.

2. Актуалност на тематиката

В днешно време наднорменото тегло и болестното затлъстяване, заедно с последващите и асоциирани коморбидни заболявания, нарушения и усложнения привличат все повече изследователи. Съвкупността от затлъстяване, метаболитен синдром, предиабет и диабет безспорно представлява социално значим проблем в съвременното общество, който поставя непрекъснато пред медицинската наука необходимостта от решаване на множество превантивни, диагностични и лечебни аспекти поради все повече нарастващата заболеваемост, смъртност и прогресираща инвалидизация. Разкриването на възможностите на бариатричната хирургия съдейства да се разширят и изяснят терапевтичните аспекти на този социално-значим проблем и със своите резултати допринася за изграждане на по-точни съвременни ефективни терапевтични подходи за лечение на засегнатите индивиди.

Това прави темата на представения дисертационен труд особено актуална и значима. Едновременно с това данните и заключенията на научното изследване на д-р Стоянов имат определено практическо и приложно значение за широката медицинска практика, тъй като правят успешен опит да разкрият все още малко познатите в практиката хирургически възможности за повлияване на болестното затлъстяване, промените в метаболитните, сърдечно-съдови, дихателни и артропатни нарушения в условията на дълготрайно приложение на комбинирана малабсорбтивно-рестриктивна хирургична техника. Резултатите на дисертационната разработка имат клиничен характер и са получени в условията на достатъчно дълго 8 годишно проследяване, при което определено създават солидни научни предпоставки за аргументиран лечебен подход в лечението на затлъстяването.

3. Познание на проблема

В изготвения обширен литературен обзор проличава умението на докторанта д-р Стоянов да изследва и анализира достъпните литературни източници, за да бъде основателно и логично мотивирана избраната научна тема. Обширно са разгледани етиопатогенетичните, патофизиологични и клинични характеристики на болестното затлъстяване. В сравнителен анализ са представени лечебните ефекти на прилаганите терапевтични подходи – диетично лечение, физическа активност, фармакологични въздействия. Направена е успешна интерпретация на съвременни научни данни относно възможностите на прилаганите досега хирургични техники за лечение на високо степенното болестно затлъстяване. Разгледани са подробно индикациите и критериите за прилагане на бариатричната хирургия. Представени са резултати от прилагането на рестриктивни, малабсорбтивни, комбинирани малабсорбтивно-рестриктивни и смесени хирургични техники за лечение на затлъстяването. Разработен е подробен анализ на литературните данни относно целите и характеристиките на идеалната хирургична техника за бариатрична хирургия съгласно правилата на добрата медицинска практика, референциите на национални и международни хирургични асоциации, съответни публикации и стандарти, приети от научната общност.

Анализирани и обобщени са налични научни доказателства за дълготрайни и стабилни благоприятни промени в коморбидния профил, постигната значима телесна редукция, повлияване на метаболитните, сърдечно-съдови и дихателни нарушения при хирургично лечение на затлъстяването и е изградена добра мотивация за дисертационната тема и свързаните с нея цел и научни задачи – анализирани са резултатите от хирургично лечение на пациенти с болестно затлъстяване, лекувани с бариатрична техника на билиопанкреатична деривация с дуоденално превключване, оценка и анализ на еволюцията на значимите и по-малко значими придружаващи заболявания, хирургични усложнения, създаване на база данни за проследяване на еволюцията на съпътстващи нарушения, метаболитен статус и чернодробна функция за достатъчно дълъг следоперативен период от 9 години и сравнителна оценка на ефикасността на проучваната хирургична техника.

4. Методика на изследването

Дисертационното проучване е ретроспективно и обхваща достатъчно голяма група от 141 обезни пациенти третирани с бариатрична хирургична техника на билиопанкреатична деривация с дуоденално превключване, извършена в испански университетски болничен център и разгледана достатъчно детайлно. Периодът на проследяване на клиничната еволюция включва 8 години след операцията. За решаване на научните задачи са подбрани подходящи методи за анализ и наблюдение на оперираните пациенти чрез изследване на съответни морфологични, метаболитни, функционални и клинично-химични показатели и статистическа обработка на получените резултати.

Считам, че спектърът на приложените методи на изследване и избраните за оценка показатели и маркери са достатъчно информативни и позволяват напълно да бъдат направени задълбочени научни изследвания и анализи.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд е структуриран правилно и съдържа общо 142 страници, от които въведение – 1 и 1/2 стр., литературен обзор – 55 стр., цел, задачи, методология и дизайн – 7 стр., резултати и обсъждане – 67 стр., изводи – 3 стр. и приноси – 1 стр. Дисертационният материал е онагледен с 61 фигури и 55 таблици. Книгописът включва 201 заглавия на латиница. Структурата и оформлението на дисертационния труд са съответни на процедурните изисквания и техническото изпълнение е на много добро ниво.

Данните от изследваните групи показатели са представени както като общи резултати, така и в сравнителен междугрупов анализ на пациентите с различна дължина на общата бримка /50, 75 и 100 см/. Всички резултати са представени в системен и добре онагледен вид и са придружени от точно анализиране и разширена дискусия, в която проличава самостоятелното и задълбочено обсъждане с аргументирана лична авторска интерпретация. Това създава добра основа за оформянето на конкретни изводи, които са точни, ясни и съдържат отговор на поставените научни въпроси в разработката.

Системно доказан е значимият терапевтичен ефект на приложеното хирургично лечение чрез трайната тенденция за намаляване на теглото /от ср. 139,1 на 89,4 кг на 9-тата година/ с проследяване на ексцесивния индекс за телесна маса, процент загубено ексцесивно тегло, процент загубен ексцесивен ИТМ, с намаляване и подобряване на съпътстващия диабет, дислиппротеинемия, артериална хипертония, ОСА, артропатия. Научният анализ на резултатите от ефекта върху останалите придружаващи заболявания /депресивен синдром, венозна недостатъчност, гастроезофагеална рефлуксна болест/ също доказва позитивно повлияване. Тези детайли от научните изводи на докторантската разработка са особено важни и значими за практиката за утвърждаване на значим ефективен терапевтичен подход при затлъстяване.

Особен интерес и оригинална част на дисертационния труд на д-р Стоянов представлява анализът на следоперативните дефицити на витамини и микроелементи. На шестата година от операцията се установява по-изразена честота на дефицит на цинк, витамин А и витамин Д, анемия, недостиг на желязо и ниски нива на серумен феритин, правилно интерпретирани с малабсорбцията на нутриенти във връзка с наличния тънкочревен байпас.

Съдържателна част на разработката с важни приноси за практиката в областта на хирургичното лечение на затлъстяването е подробният анализ на хирургичните усложнения, които са установени в много ниска честота и имат позиционно-механичен, инфекциозно-възпалителен, хеморагичен и малнутритивен характер. При част от тях се е наложило хирургично лечение.

Многостранныят клиничен анализ на резултатите от осъществената бариатрична хирургия предоставя важни изводи. Постигнатата телесна редукция е над 50% от

изходното тегло и е добре поддържана във времето, без да е зависима от дължината на общата бримка, както от пола и възрастта на пациентите. Диаричен синдром се установява в 20% от пациентите, без да се отразява върху тяхното качество на живот. Бариатричната хирургична интервенция не повлиява чернодробната морфология и функция.

Въз основа на цялостната разработка в дисертационния труд са формулирани четири приноси, касаещи доказателствено системно продължително ефект на билиопанкреатичната деривация с дуоденално превключване като бариатрична хирургична интервенция и създаване на масивна база данни за проследяване на 141 обезни оперирани пациенти в продължение на 9 години по отношение на хранителен и метаболитен статус, еволюция на придружаващи заболявания и усложнения, хирургични усложнения. Заедно с утвърждаването на ролята и значението на хирургичното лечение на затлъстяването проучването предоставя аргументи за ролята на хирургичния подход в контрола на диабета, метаболитния синдром и артериалната хипертония. Със своите доказателства дисертационният труд насочва към рутинно въвеждане на оперативната техника на билиопанкреатична деривация с дуоденално превключване като метод на избор за хирургично лечение на затлъстяването у нас.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Във връзка с дисертационния труд са представени общо 7 публикации в съавторство /3 в български научни списания и сборници и 3 в чуждестранни научни списания, и 1 научно съобщение в съавторство на национален форум/, на всички от които д-р Стоянов е водещ автор.

Всички представените публикации са във връзка с дисертационната тема и отразяват елементи от дисертационната разработка.

Имам някои *критични забележки и препоръки* към проведеното изследване и представения труд. Уместно би било да бъде направена оценка на хранителния прием на пациентите както пред- така и следоперативно, както и по-детайлен анализ на приема на макро- и микронутриенти и да бъде потърсена връзка с останалите показатели. Във връзка с проведената бариатрична хирургична интервенция, която редуцира трайно хранителния прием и свързания с него енергиен баланс би следвало да се проучи по-обстойно променения хранителен и енергиен прием в количествено и качествено отношение и реализирания хранителен толеранс от страна на пациентите. Също така представлява интерес да бъде проучена чревната бактериална флора и ролята на дисбиозата във възникването на диарийния синдром.

Представеният системно анализ и клинично проучване на билиопанкреатичната деривация с дуоденално превключване при затлъстяване действително представлява иновация в българската хирургична практика и споделият опит с дълготрайно проследяване и анализ на оперираните извън България пациенти е оригинален принос в хирургичното лечение на затлъстяването у нас. Но би следвало както в литературния обзор, така и в обсъждането на резултатите в дисертационния труд да се упомене досегашния български опит в това направление и наличните публикации по този

въпрос. Добре известна е работата на екипа на проф. Тодоров в областта на стомашния гастрик бендинга, дисертационната разработка и опит на проф. Х.Дереджан в областта на йеюноилеалния байпас, както и настоящата практика на звената по ендоскопска хирургия, особено на екипа на доц. Василев от Клиниката по ендоскопска хирургия на ВМА.

Направените забележки не намаляват стойността на представения дисертационен труд и в голяма степен съдържат препоръки към автора за бъдещи научни изследвания в тази област.

7. Автореферат

Авторефератът съдържа 86 стр. В него са отразени основните глави и резултати от дисертационната разработка. Той е добре онагледен и оформен на нужното техническо ниво, с което отговаря напълно на съответните изисквания.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд *съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на **всички** изисквания(та) на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ - Плевен. Представените материали и дисертационни резултати **напълно** съответстват на специфичните изисквания, приети във връзка с Правилника на МУ – Плевен за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантът д-р Тони Иванов Стоянов **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност обща хирургия, като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’** на д-р Тони Иванов Стоянов.

18.11.2015 г.

Изготвил становището:

София

Доц. Д-р Даниела Попова, д.м.